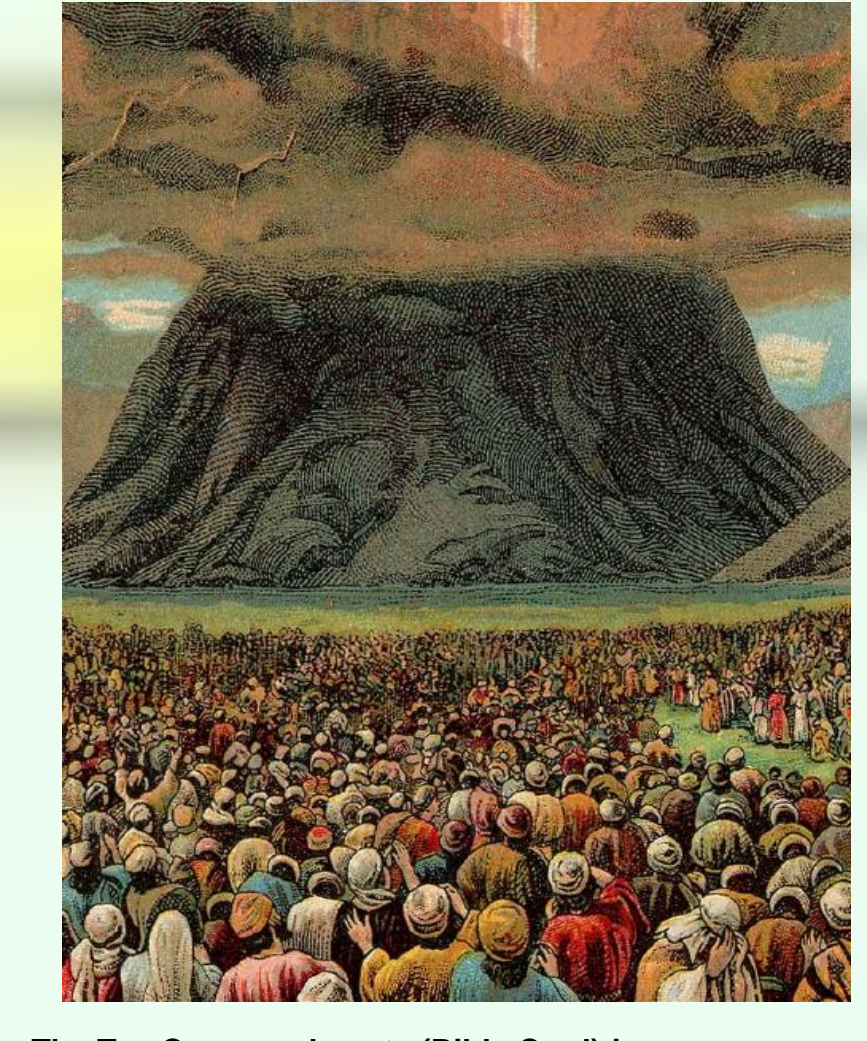

1. מתן תורה – ראשית חוקת הנחלות
 התורה מתייחסת לקרקעות בשונה מכל סוג אחר של רכוש, ומקשרת אותן לדרור (חירות) – מדוע?
 "וקדשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דרוו בארץ לכל ישביה יוכל הוא תהיה לכם ושבחתם איש אל אחוזו ואיש אל משפחתו תשב" (ויקרא כה י)

"והארץ לא תמכר לצמחת כי לי הארץ כי גרים ותושבים אתם עמדי. וכל ארץ אחזתכם גאלה תתנו לארץ" (שם כג-כד)

הצור מויקישיתוף: The Ten Commandments (Bible Card).jpg

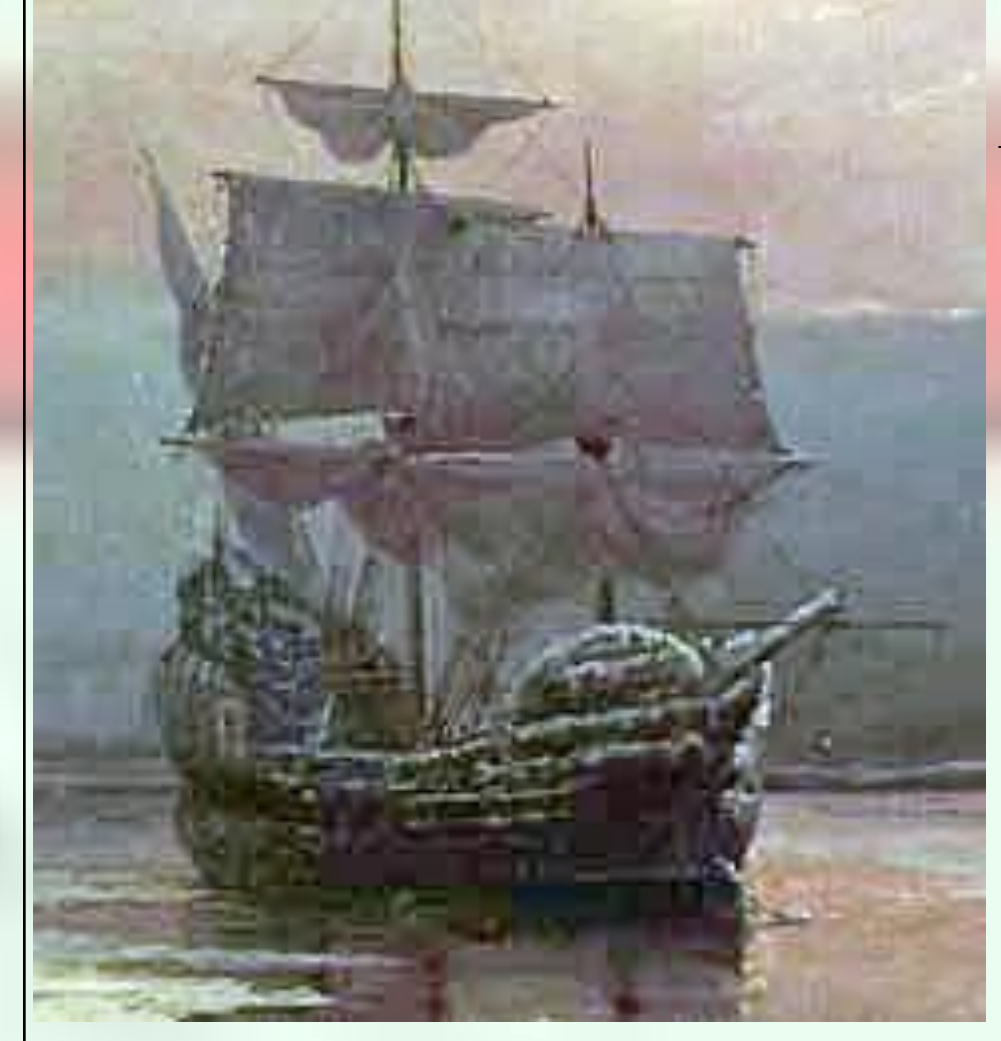
2. בימי השופטים – נחלה לכל בית אב
 עדויות לכך שחוקת הנחלות נשמרה:
 "ויאמר לגאל חלקת העדה אשר לאחינו לאלימלך מכה נעמי השבה מעדה מואב. ואני אמרתי אגלה אנוך לאמר קנה נגד הישבים ונגד זקני עמי אם תגאל גאל" (רות ד ג-ד)

"ויתלכו משם בני ישראל בעת ההיא איש לנשבו ולמשפחתו ויצאו משם איש לנחלתו" (שופטים כא כד)

הצור מויקישיתוף: File:Julius_Schnorr_von_Carolefeld_-_Ruth,_im_Feld_des_Boaz.jpg

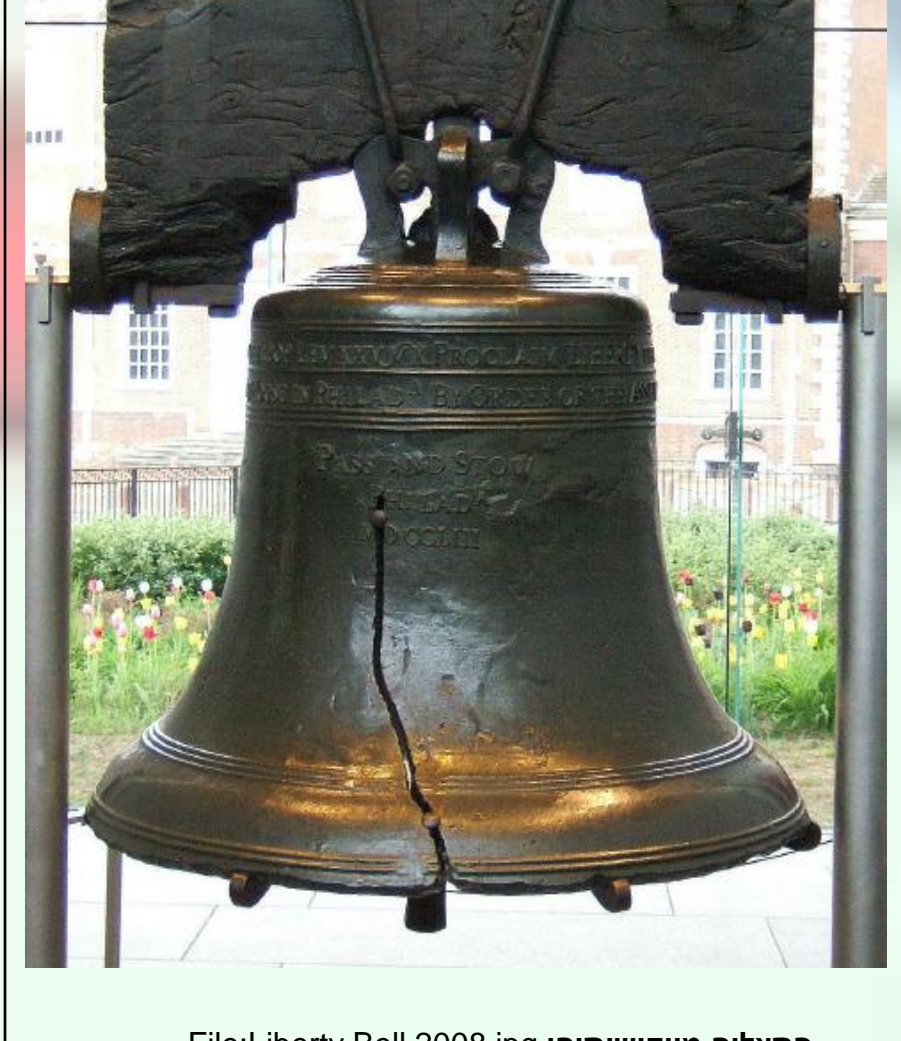
3. בגלות - חוקת הנחלות נגזרת
 "המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה הממשלה הראשונה, ובונה מקדש ומקבץ נחגי ישראל. וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם: מקריבין קרבנות, ועושין שמימין ויובלות, ככל מצותן האמורה בתורה" (רמב"ם, מלכים ומלחמות יא א)

אולם ערכי הדרור (החירות) הגנוזים בחוקת הנחלות השפיעו על תרבות אירופה והגיעו עד אמריקה:

הצור מויקישיתוף: File:MayflowerHarbor.jpg

4. ערכי הדרור בארה"ב (ה'תקל"ו)
 על הפעמון שצלצל בפילדלפיה ב-1776, בעת הקראת מגילת העצמאות של ארה"ב, סמל של ערכי החירות האמריקאיים, חרות תרגום של הפסוק מחוקת הנחלות המקראית – "וקראתם דרוו בארץ לכל ישביה":

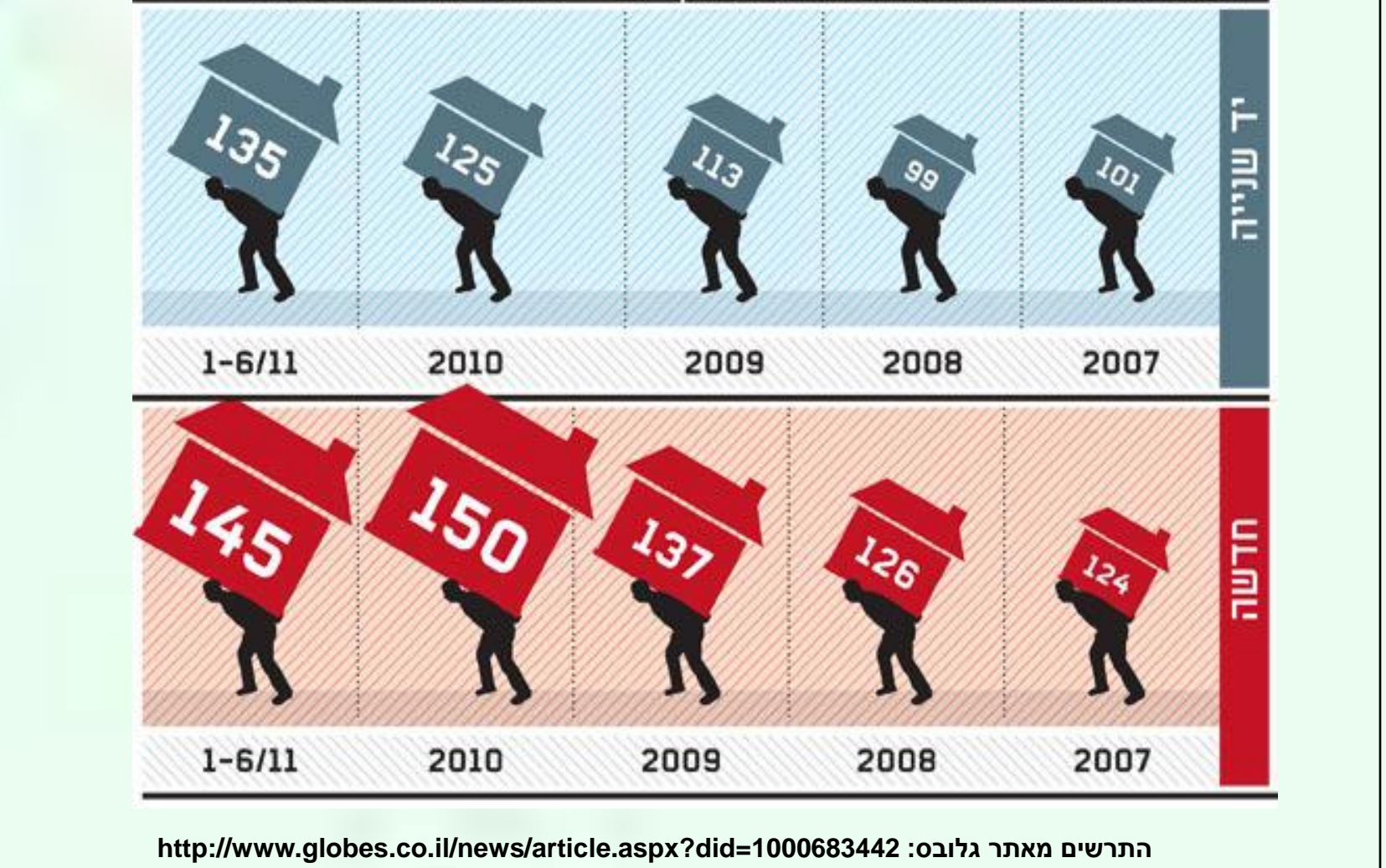

"PROCLAIM LIBERTY THROUGHOUT ALL THE LAND UNTO ALL THE INHABITANTS THEREOF"
 LEV XXV V X

הצור מויקישיתוף: File:Liberty Bell 2008.jpg

עבור בהתחלה קבל בונוס
"ואתה, הבן היקר, תזכה ותחקור ותרבה הדעת ותבין בדברים..."
ואני כבר השלמתי מלאכתי זאת, להעיר רוחך בשאלה"
 (ספר החינוך, מצוות היובל; מצוה של)

13. ישראל (ה'תשע"ג)
 מחירי הקרקעות מהווים חלק גדול ממחירי הדיור, המכבידים יותר ויותר על צעירים בישראל. האם הרעיונות השונים, שנוצרו בהשראת חוקת הדרור המקראית, יעזרו בפתרון הבעיה?
 האם נוכל לשנות את חוקי המשחק?

12. משחק המונופול (ה'תרצ"ה)
 צ'רלס דרו (נולד 1889 בפילדלפיה) פוטר מעבודתו כסוכן מכירות בעקבות נפילת הבורסה ב-1929. רשם פטנט על משחק המונופול, מכר אותו לחברת האחים פארקר, והיה הראשון שנעשה מיליונר מ"המצאת" משחק.

11. רעיון היובל – השיטה המקראית לצדק חברתי (ה'תר"ץ)
 זאב ז'בוטינסקי (1880-1940) מגיע לארה"ב במסגרת פעילותו הציונית. האם שיחק במונופול? לא ברור. אבל בפירושו לחוקת הנחלות והיובל, הוא מתאר את הכללה כולה כמשחק, שיש לסיים ולהתחיל מחדש, ממש כמו מונופול:

"הסם שכנגד, למשטר החופש הכלכלי, הוא היובל. במלים החובות, אדם שנתרועע מחזירים לו את רכושו, המשוועבד נעשה בן-חורין; שוב מתכונן שיווי-משקל; התחילו במשחק מראשיתו, עד להפיכה חדשה."

הצור מויקישיתוף: File:Zeev Jabotinsky.jpg

לפי הרמב"ם, טעם מצוות היובל הוא כלכלי-חברתי: "חמלה על העבדים והעניים... ודאגה לתקינות הפרנסה בתמידות, בכך שתהא הארץ כולה נחלת בלתי-ניתנת-להעברה, שלא תיתכן לגביהן מכירה מוחלטת: והארץ לא תמכר לצמחת, כך שהקדן של רכושנו של אדם שמורה לו וליושניו, ויהקונה) יאסוף את יבולה ולא יותר" (רמב"ם, מורה נבוכים ג לט).

מאז ראשית הציונות הועלו עוד רעיונות רבים לקיום חוקת הנחלות המקראית בימינו. ראו: אראל סגל הלוי, "התחילו במשחק מראשיתו", אקדמות כ"ח, אדר ה'תשע"ג; "אלגוריתם היובל", בחד כ"ח, ניסן ה'תשע"ג.

6. הג'ורג'יסטים – תומכי המס היחיד
 רעיונותיו של הנרי ג'ורג' סוּפחים תלמידים רבים, הרואים בהם את המפתח לצדק חברתי בחברה מודרנית. אחת מתלמידותיו בארה"ב היא אליזבת' מאגי (1866-1948), הממציאה את "משחק בעלי הקרקעות" כדי להמחיש לילדים את רעיונותיו. היא ממליצה לשחק במשחק פעמיים – עם וכלי "מס ערך קרקע" - ולהבחין בהשלכות.

7. משחק בעלי הקרקעות (ה'תרס"ד)
 "It is a practical demonstration of the present system of land-grabbing with all its usual outcomes and consequences" (Single Tax Review 1902)

"Let the children once see clearly the gross injustice of our present land system, and when they grow up, if they are allowed to develop naturally, the evil will soon be remedied."

8. ארדן – הכפר הג'ורג'יסטי (ה'תר"ס)
 הכפר ארדן, ליד פילדלפיה, הוקם במטרה ליישם את רעיונותיו של הנרי ג'ורג'. הקרקעות בכפר שייכות לחברה ציבורית. בהתאם לחוקת הנחלות, הקרקעות אינן נמכרות לצמיתות אלא מוחכרות ל-99 שנה. בכפר זה נמצא לוח המונופול העתיק ביותר, משנת 1902, ששרטט ע"פ הנחיותיה של אליזבת' מאגי:

9. הקרן הקיימת לישראל (ה'תרס"א)
 בקונגרס הציוני הראשון (1897) הציע צבי הרמן שפירא להקים קרן לאומית של העם היהודי לרכישת אדמות בארץ ישראל. אחד מסעיפי ההצעה: "את האדמה הנרכשת אין להוציא בשום זמן מרשות הקרן, ואסור למכור ליהודי יחיד". ההצעה זכתה לתמיכתו של הרצל, והתממשה בקונגרס הציוני החמישי (1901) בהקמת הקק"ל. בהשראת חוקת הנחלות, נקבע בתקנון הקק"ל, ואחר-כך במינהל מקרקעי ישראל: "קרקע חקלאית תוחכר לתקופה שלא תעלה על ארבעים ותשע שנה" (מינהל מקרקעי ישראל, החלטה מס' 1, 1965).

הצור מויקישיתוף: File:Theodor Herzl.jpg

5. קידמה ועוני (ה'תרל"ט)
 הנרי ג'ורג' (נולד ב-1839 בפילדלפיה) טען שהבעלות המונופוליסטית על קרקעות היא הגורם העיקרי לעוני, דווקא בחברה מתקדמת ותעשייתית! ספרו מ-1879 משלב ניתוח כלכלי והיסטורי, ערכים מקראיים מחוקת הנחלות, ודרישה למס ערך קרקע: "increased productive power... like improvements in the productive arts, their benefit is ultimately monopolized by the possessors of the land." (P&P 11)

"we are all here by the equal permission of the Creator, we are all here with an equal title to the enjoyment of His bounty - all that nature so impartially offers... For what are we but tenants for a day?" (P&P 20)

"כי לי הארץ, כי גרים ותושבים אתם עמדי" - the taxation of rent, or land values, must necessarily be increased just as we abolish other taxes. (P&P 16)

10. אלטנוילנד (ה'תרס"ב)
 בנימין זאב הרצל (1860-1904) מפרש את חוקת הנחלות והיובל ע"פ הניתוח הכלכלי של הנרי ג'ורג': "שנת היובל... תקון ישן נושן שישד משה רבנו. אחרי שבע שמימות, וכל שמיטה שבע שנים, נסבו הנכסים הנמכרים בשנת החמישים לבעלים הראשון. אנחנו שינינו מעט את החק הקדמון. בניינו יסבו הקרקעות לחברה החדשה. ובעלות מחיר הקרקעות, לא ילך העכר לכיס היחידים, כי אם לכיס הצבור."

הצור מויקישיתוף: File:Henry George.jpg

הצור מויקישיתוף: File:BoardGamePatentMagie.png

הצור מויקישיתוף: File:DarrowPage1.png

הצור מויקישיתוף: File:Zeev Jabotinsky.jpg